

અથ શ્રી વિદ્યાર્થી સત્રાદિ બૃહત્

અતિચાર

ચીનુભાઈ ગી. શાહ

卐

ઉ

ડ

તી

ન

જ

ર

卐

૦ તત્ર પ્રથમ કોલેજ દ્રવ્ય : લાયગ્રેરી તથા પુસ્તકોનાં પ્રતિદાન દીધાં નહીં.
દીધાં તે મોડાં દીધાં....

૦ ઈર્ષ્યા સમિતિ; તે પીરિયડના આરંભે, મધ્યે, અંતે એમ ત્રિકાળે સહસા,
ધ્યાનની પ્રમત્ત-અપ્રમત્ત એ દ્વિધા સ્થિતિમાં ગમનાગમને કન્યા પ્રધાન અન્ય
દ્રવ્યો સાથે અથડાઈ પડ્યો, સ્પર્શા સ્પર્શમાં રાગ્યો....

૦ એક કન્યાકાના લટકંતે પુંછડે અનેરી કન્યાકનું પુંછડું સાંધ્યું, ભેગું કર્યું, બાંધ્યું.

૦ અનેરાનાં તેલ ષિલિયન્ટાઈન, સ્નો, પાવડર આદિના મોકળે હાથે વિલેપન કીધાં.

૦ પાઠ ભણતે છતે “ રૂપ તેરા મસ્તાના; પ્યાર મેરા દીવાના; ” આદિ ગાણાં
ફટાણાં બોલ્યો....

卐

ઉ

ડ

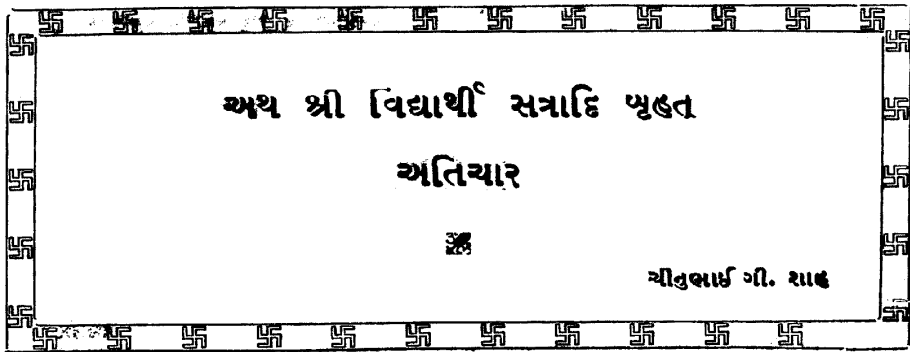
તી

ન

જ

ર

卐

પ્રકાશક

ચીનુભાઈ ગી શાહ

૨૪, સહજવન સોસાયટી

હિરમાનપુરા, અમદાવાદ-૧૩

પ્રથમ આવૃત્તિ ઓક્ટો, ૧૯૪૪ પ્રત ૧૦૦૦

બીજી આવૃત્તિ સપ્ટેમ્બર ૧૯૭૩ પ્રત ૨૦૦૦

કિંમત ૦૦-૮૦

મુદ્રક,

ચીનુભાઈ ગી. શાહ

ચીનુભાઈ મોહનલાલ શાહ

સુરેખ મુદ્રણ

૧૩૫૭/૩ સલાપસ રોડ અમદાવાદ-૧

ઝે ઝેલ પહેલી આવૃત્તિ

“ અથ શ્રી વિદ્યાર્થી સત્રાદિ બૃહત્ અતિચાર ” ‘ પ્રબુદ્ધ જૈન ’ માં પ્રસિદ્ધ થયા પછી ઠેટલાક મિત્રો ઝેની માગણી કર્યા કરતા હતા એટલે એક નાની પુસ્તિકાના સ્વરૂપે તમારી સમક્ષ મૂકું છું.

આ અતિચાર વિષે શ્રી પરમાનંદભાઈએ પોતે આપેલ પરિચયમાં પૂરતી સમજુતી આપી જ છે એટલે હું કંઈ ઉમેરતો નથી.

ચીનુભાઈ ગી. શાહ
વિલેપાર્લે, મુંબઈ

બીજી આવૃત્તિ

આ નાની પુસ્તિકાની પહેલી આવૃત્તિ ઓક્ટોબર ૧૯૪૪માં છાપી ત્યારે એનો બહોળો પ્રચાર કરવાનો પ્રયાસ કરવા ધારેલો નહિ પરંતુ આપમેળે જ જેમ જેમ લોકોના ધ્યાન પર આવી કેઈ રચનાની જાણ થઈ ત્યારે ‘અતિચાર’ ની નકલો ખૂટી પડી અને કેટલાક વર્ષથી એને ફરી છપાવીને લોકોને તે મળી શકે તેવી ગોઠવણ કરવા અવારનવાર મિત્રો તેમ જ મને બીજી રીતે ન ઓળખનારાઓ લખતા રહ્યા. તેમ છતાં આ કામ ઠીક ઠીક ઠેલાતું રહ્યું. આજે સુયોગ પ્રાપ્ત થતાં જનતા સમક્ષ “અથ શ્રી વિદ્યાર્થી સત્રાદિ બૃહત્ અતિચાર’ની આ બીજી આવૃત્તિ મૂકતાં આનંદ અનુભવું છું.

આ વેળા આના મૂળ પાઠમાં અત્ર તત્ર થોડાક શાબ્દિક ફેરફારો કર્યા છે. ઉપરાંત કેટલાક અતિયારો (સંલેખણા આદિ) સર્વથા રહી ગયા હતા તે નવેસરથી રચીને આ પાઠમાં ઉમેરી દીધા છે તે સહજ. જસ તો હવે તમે સો નિરંતરાય ‘ અતિયાર ’ માણી શકો એ દૃષ્ટિએ હું હઠી જઈ છું.

૨૪, સહજવન સોસાયટી
ઉસ્માનપુરા, અમદાવાદ-૧૩

ચીનુભાઈ ગી શાહ
તા. ૮-૮-૧૯૭૩

પરિચય

જૈન સંપ્રદાયમાં પ્રતિક્રમણવિધિ નામની એક પ્રક્રિયા છે. પોતાના ચાલુ નિત્ય જીવનમાં થતા દોષોની આલોચના કરવી અને એવા દોષો ફરી ફરીને ન થાય એ માટે મનનો આગ્રહ કેળવવો અને જેનો અવિનય કે અપરાધ થયો હોય તે સર્વની મનથી ક્ષમા માંગવી, એ આ પ્રતિક્રમણવિધિનો આશય છે. આ પ્રતિક્રમણ સવારે તેમ જ સાંજે કરવામાં આવે છે. દર પખવાડીએ અને ચાતુર્માસે આ પ્રતિક્રમણ જરા વિસ્તારથી અને

દર વર્ષે એક દિવસ કે જેને સંવત્સરી પર્વ કહેવામાં આવે છે ત્યારે ઘણા વિસ્તારથી કરવામાં આવે છે. ચાલુ પ્રતિક્રમણ ન કરતા હોય તેવા જૈનો પણ આ સામુદાયિક સાંવત્સરિક પ્રતિક્રમણમાં તે જરૂર સામેલ થાય છે. પ્રસ્તુત પ્રતિક્રમણમાં એક અતિચાર વિધિ આવે છે અને તેમાં ચાલુ જીવનમાં થતાં જુદી જુદી કક્ષાનાં નાનાં મોટાં પાપોની ગણના કરવામાં આવે છે અને એ પ્રત્યેક ગણનાને છેડે મિચ્છામિ દુક્કડં-મિથ્યા મે દુષ્કૃતમ્-મારું પાપ મિથ્યા થાઓ-એમ બોલવામાં આવે છે. આજના જૈન વિદ્યાગૃહમાં રહેતા એક વિદ્યાર્થીના જીવનને અનુલક્ષીને ઉપર જણાવેલ અતિચારવિધિની નકલ રૂપે દરેક સત્રના અંતે વિદ્યાર્થીએ કહેવા યોગ્ય અતિચારની શ્રી ચીનુભાઈએ રચના કરી છે. જેનો મર્મ સામાન્યતઃ સૌ જૈનો અને ખાસ કરીને શ્વેતાંબર મૂર્તિપૂજક વિભાગના જૈનો વધારે

સરળતાથી જાણી તેમ જ માણી શકશે. સંવત્સરી પ્રતિક્રમણમાં રૂઢ થયેલા જૃહત્ અતિથારની અંગ્રેજીમાં જેને પેરેડી-હાસ્યોત્પાદક કટાક્ષયુક્ત અનુકૃતિ-કહે છે તેવી આ એક પેરેડી છે.

પરમાનંદ કુંવરજી કાપડિયા

અથ શ્રી વિદ્યાર્થી સત્રાદિ પૃહત્ અતિચાર

નાણુંમિ દંસણુંમિ અ, ચરણુંમિ તવંમિ તહય વિરિયંમિ ॥ આચારણું, આચારો, ઇઅ
એસો પંચહા ભણિએ ॥ ૧ ॥ જ્ઞાનાચાર, દર્શનાચાર, ચારિત્રાચાર, તપાચાર, વીર્યાચાર
એ પંચવિધ આચારમાંહિ અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર દિવસમાંહિ સુદ્ધમ ણાદર, જાણતાં
અજાણતાં હુએ હોય, તે સવિહુ મને, વચને, કાયાએ કરીને મિચ્છામિ દુષ્કરમ્ ॥ ૧ ॥

તત્ર જ્ઞાનાચારે આઠ અતિચાર:-કાલે ૧૫ણએ બહુમાણે, ઉવહાણે તહ અ નિન્હવણે ॥
 વંજણુ અત્ય તદુભએ અકૃવિહો નાણુમાચારો ॥ ૧ ॥ જ્ઞાન કાળ વેળા ભણ્યો નહિ, અકાળે
 ભણ્યો, અડધે લેકચરે આગમન નિગમન કીધાં. પ્રોફેસર ફેલો આદિ ગુરૂ વર્ગે વિનયહીન
 બહુમાનહીન વર્ત્યો. અનેરાં સ્ટુડન્ટસ સહ ગુરૂવર્ગ અંગે તું તાં કરી વાત કરી. અનેરાં
 કન્હે ભણી અનેરો ગુરૂ કહ્યો. કુગુરૂ કહેતાં અનેરી કોલેજના પ્રોફેસરે પરીક્ષા અંગે
 આપેલી ટીપ્સ વાંચી. સ્વગુરૂની અસદ્દહણા કીધી, પાઠ ફૂડો કહ્યો, અર્થ ફૂડો કહ્યો,
 તદુભય ફૂડાં કહ્યાં. અધ્યયન વેળાએ ધ્યાન થકી ચળ્યા. કુધ્યાન કીધાં, સુધ્યાન દીધાં નહિ.
 હોટલ જ્ઞાન, નાટક જ્ઞાન, વ્યસન જ્ઞાન, મસ્તી જ્ઞાન એ ચતુર્વિધ જ્ઞાન તણી અસદ્દહણા
 કીધી, હુસ્યો, વિત કર્યો, અન્યથા પ્રરૂપણા કીધી. જ્ઞાનાચાર વિષયએ અનેરો જે કોઈ

અતિચાર સત્ર દિવસમાંહિ.....॥ ૨ ॥

દર્શનાચારે આઠ અતિચાર:-નિસ્સંક્રિય, નક્કંખિય: નિવિવિ તિગિચ્છા અમૂઢ દીઠીઅ; ઉવવૂહ યિરીકરણે, વચ્છલ પભાવણે અકુ ॥૧॥ કોલેજ, ગુરુ, જ્ઞાન તણે વિષે નિશંકપણું ન કીધું, તથા એકાંત નિશ્ચય ન કીધો. સત્રે સત્રે વિદસન, એલિફન્ટન કીધાં. છતી શક્તિએ એર્નસ લીધાં નહિ: લઇને છોડ્યાં. રાખીને તે અંગે વાંચ્યો ભણ્યો નહિ, ધ્યેયથી ચ્યૂત થયો. ડોક્ટરાર્થે સાયન્સ લીધું. ફર્સ્ટ ક્લાસ તણે અભાવે, વિકલ્પે કોલેજ તણે ક્ષેત્રે લાંચ રૂશ્વતાદિની યોગ્ય ગોઠવણુ ન કરી શકવાના કારણે B.Sc.ના કેર્સ કીધા અને વકીલ થયા. ચાર દ્રવ્ય પ્રજ્ઞાપરાધે વિણાસ્યાં. તત્ર પ્રથમ દ્રવ્ય કોલેજ દ્રવ્ય: લાયઝેરી

તણાં પુસ્તકોનાં પ્રતિદાન દીધાં નહિ, દીધાં તો મોડા દીધાં, સાર સંભાળ લીધી નહિ. ચોક, સ્ટેશનરી આદિ દ્રવ્યો લાગ જોઈ ખીસવ્યાં. ખીજે શ્રી ગુરૂ દ્રવ્યઃ ગુરૂ અથવા અનેરા વડીલની પ્રરૂપેલી નોટસાદિ ગ્રહીત્વા પ્રતિક્રમી નહિ. વાતે ચઢાવી પેપરાદિના ફેડી કમં તરફ પ્રેર્યાં. ત્રીજે થોથે શ્રી જ્ઞાન, સહાધ્યાયીનાં દ્રવ્યોના અતિચાર કીધા, કરાવ્યા, કરતાં પ્રત્યે અનુમોદા. નિવિવિતિગિચ્છાઃ પ્રોફેસર ફેલો આદિનાં મલીન ગાત્ર, વસ્ત્ર દેખી હુગંછા નિપજાવી. ટાઈ તણાં ખોટાં નોટ દેખી હસ્યો. નીચા કોટ, ઊંચાં સાંકડાં પેન્ટને હસ્યો. અન્યથા પ્રરૂપણા કીધી. અમૃદ દિઠ્ઠીઃ અન્ય કોલેજની રમતગમત જ્ઞાન દેખી મુઠદષ્ટિપણું કીધું. બાપ તણે પૈસે અપટ્ટુડેટ રહી મહાલ્યો. પભાવણેઃસ્વકોલેજની પ્રભાવના ન કીધી. કોલેજ તણે કોમ્પાઉન્ડે ધુમ્પાન કીધાં. પૌષધશાળા કહેતાં કલાસમાં મોટકાં

કૂગા લાવી ઘડાકા કીધા. જોટાં-રમવાનાં-દેડકાં પ્રમુખ જીવોને પગ નીચે રાખી ડૂંકે ડૂંકે અવાજો કીધાં. દર્શનાચાર વિષયો અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર દિવસમાંહિ... ॥૩॥

ચારિત્રાચારે આઠ અતિચાર:-પણિહાણુ જોગજુતો, પંચહિં સમિધહિં તીહિં ગુત્તીહિં ॥ એસ ચરિતાચારો, અકાવહો હોઈ નાયવો- ॥ ૧ ॥ ઇર્યાસમિતિ-તે પીરિયડના આરંભે, મધ્યે, અંતે એમ ત્રિકાળે, સહસા, ધ્યાનની પ્રમત્ત-અપ્રમત્ત એમ દ્વિધા સ્થિતિમાં, ગમનાગમને કન્યાપ્રધાન અન્ય દ્રવ્યો સાથે અથડાઈ પડ્યો, સ્પર્શસ્પર્શમાં રાચ્યો. લાષા-સમિતિ: તે ચાલુ કલાસે ગડમડ કરી. એષણુ સમિતિ. ચાહ, પાણી, ફેન્ટા, કોકાકોલા આદિ અણુસૂઝતાં લીધાં. આદાનભંડ-મત્તનિકખેવણુ સમિતિ: કન્યાના reserved આસન

પર અણુપૂંજ્યે, અણુપુછ્યે, અણુપડિલેહે બેઠો. પરિષ્ઠાપનિકા સમિતિ: છતી મુતરડીએ
સ્નાનાગારે મૂત્રાદિ પરઠવ્યાં. મનોગુપ્તિ: પ્રેયસીના પત્રના અલાવે ચાલુ કલાસે આર્ત,
રૌદ્ર ધ્યાન ધ્યાયાં. વચનગુપ્તિ ચાલુ કલાસે પ્રોફેસરે નીચું આડું જોતે છતે બખાળા
કર્યાં. કાયગુપ્તિ: ચાલુ કલાસે ગમનાગમન કીધાં. એ અષ્ટ પ્રવચનમાતા, સ્કોલર તણે
ધર્મે સદૈવ અને સામાન્ય તણે ધર્મે working hours માં રૂડી પેરે પાળ્યાં નહિ,
ખંડણા વિરાધના હૂઈ. ચારિત્રાચાર વિષયો અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર
દિવસમાંહિ.....૧૪૥

વિષેશતઃ વિદ્યાર્થી તણે ધર્મે શ્રી સમ્યક્ત્વ મૂલ બાર વ્રત તણા સિત્તેર અતિચાર:-

પહેલે સ્થૂલ પ્રાણાતિપાતવિરમણુ વ્રતે પાંચ અતિચારઃ રામા ઘાટી, સુપ્રિન્ટેન્ડન્ટ, લેયા પ્રમુખ નોકર વર્ગે રીસવશે ગાઠો ધાવ ઘાલ્યો. અધિક કામ કરાવ્યાં. આઠમ ચૌદસે લાલ ચટણી જોઈ મોઢું બગાડ્યું. લીલોતરી તણી વાંચના કીધી. જીવરક્ષા રૂડી ન કીધી અણુગળ પાણી વાવયું, રૂડી જ્યણા ન કીધી. શરીરાદિમાં લકૃત્વ આણુવા ઇંડાં, આમ્લેટ કેડ લીવર આદિ અભક્ષ્ય ચીજોનું સેવન કીધું. વંદા, માંકડ આદિનાં ઇંડાં વિછોદ્યાં. પલંગમાં માંકડ તણો ઉપદ્રવ થવા દીધો. થયે છતે ખાટલા તડકે નાંખ્યા, ઝાટક્યા. અનાયું બુદ્ધિ અને કારખાને ઉત્પન્ન સ્ટવ ઘાસતેલાદિથી માંકડ પ્રમુખ જીવોને સેક્યા, પલાળ્યા, ડુખાડ્યા. પહેલે સ્થૂલ પ્રાણાતિપાત વિરમણુ વ્રત વિષયો અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર દિવસમાંહિ.....॥ ૫ ॥

ખીજે સ્થૂલ મૃષાવાદ વિરમણુ વ્રતે પાંચ અતિચારઃ કોલેજ તણે ક્ષેત્રે ખોટાં બહાનાં કાઢી છૂટી મેળવી. અનેરાંની ગેરહાજરીમાં પોતે હાજરી પુરાવી. પ્રિયજન સહ હોટલ મેટીનીનો ભોગ પામવા શરીરાદિના નાના મોટા રોગોનાં બહાનાં કાઢી છૂટી મેળવી. મોટકી રજા મેળવવા સ્વગૃહાત માંદગીના ખોટા તાર તંબૂરા કરાવ્યા. ડોક્ટર તણાં ખોટાં સરટિક્સિકેટ આણ્યાં. અત્ર વિદ્યાલય તણે ક્ષેત્રે સુપરને થાપ આપી નટ નટી પ્રમુખ જીવો કામ કરતાં હોય તેવે સ્થળે વિચર્યા. પ્રત્યાગમને રામા, લૈયા પ્રમુખ નોકર વર્ગને ફોડયો. સંવત્સરી તણે મહાપર્વે વિદ્યાલય તણે રસોડે ઇંગાલ કર્મ કહેતાં રાંધણુ પ્રધાન ક્રિયાઓ બંધ હોવાથી ‘રામભરોસે હોટલ’નો આશરો સેવ્યો, સેવરાવ્યો. આઠમ ચૌદસે લીલોતરી બાણુવા છતાં ‘સૂકી ભાજી’ આરોગી. સિનેમા, હોટલ પ્રમુખ મોજમજાહ માણુવા બાપાદિ વડિલો કન્ડે

પુસ્તક ખરીદાદિ અનેરાં ખડાનાં કાઠી ધનોપાર્જન કીધું. પૂજાદિ ન કીધે છતે ચોપડે નામું લખ્યું, લખાવ્યું. અનેરાં મોટકાં નિયમ તોડી મોટકું જૂઠું બોલ્યા. બીજે સ્થૂલ મૃષાવાદ વિરમણ વ્રત વિષયો. અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર દિવસમાંહિ....॥ ૬ ॥

ત્રીજે સ્થૂલ અદત્તાદાન વિરમણ વ્રતે પાંચ અતિચાર: અત્ર કોલેજ તણે ક્ષેત્રે કન્યકાની પાછલી બેન્ચે આસન પ્રસ્થાપી અંબાડા તણાં કૂલ સીફતે કરી કાઢ્યાં, સૂધ્યાં. એક કન્યકાના લટકતે પુંછડે અનેરી કન્યકાનું પુંછડું સાંધ્યું, ભેગું કયું, બાંધ્યું. લટકતા લાંબા ચોટલા તણા છેડા કાપી મોટકું પાપ કયું. જાણ્યે અજાણ્યે અદત્ત દિલનું મોટકું દાન લીધું. સ્કોલરશીપ ગ્રહણ સમયે શ્વેતાંબર, દીગમ્બરના ભેદ વિસાર્યા. અનેરો હોવા

છતાં અનેરો કહી admission, સ્કૉલરશીપ પુસ્તકાદિના ખોટા લાભ મેળવ્યા. કોલેજ વિદ્યાલયના કલાર્કને ફીએ ભૂલવ્યા. મોદી, હોટલ, પાનવાલા આદિનાં ખીલ ભુલાવ્યાં, ઓળવ્યાં. કુણ્ડિને લેખે પલેખે ભુલાવ્યા. કલખ તણા મેનેજર બની ખોટા ભાવ, ખીલ બનાવી સુટાદિ વસ્ત્રોનાં પરિધાન કીધાં, અનેરાની ગેરહાજરીનો લાભ લઈ, અનેરાનાં તેલ, બ્રિલિયન્ટાઈન, સ્નો, પાવડર આદિનાં મોકળે હાથે વિલેપન કીધાં. ખેડ, કાંસકા, કાંસકી, ચાટલાં, ટુથપેસ્ટ, દુધિયા બ્રસ-ટુથ અને પોલીશ, ત્રિવિધ લેખિની-હોલ્ડર, ફાઉન્ટન, પેન્સીલ પ્રમુખ અદકી વસ્તુઓ ઓળવી લીધી, ખીસવી. ત્રીજે સ્થૂલ અદત્તાદાન વિરમણુ વ્રત વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર દિવસમાંહિ... ॥ ૭ ॥

ચોથે સ્વદારાસંતોષ, પરસ્ત્રી ગમન વિરમણુ વ્રતે પાંચ અતિચાર:-અપરિગ્રહિયા કહેતાં

પરણ્યે છતે કુમારિકાથી વાત ગોપવી, પરોક્ષપણે લગ્નની આશા સેવડાવી. ઇત્તરઃ અનેરા કુમારે નક્કી કરેલ કુમારી સાથે લાગણી તણું વહેણુ છૂટાં મૂકી પ્રણયત્રિકોણે ઉત્પન્ન કીધા. અણુંગઃ સ્વપ્નદોષ, હસ્તદોષ, મનદોષ થયો, કર્યો. વાંછ્યો. વિવાહઃ પોતાનાં સિવાયનાં લાઇખંધ બહેનપણીઓનાં વિવાહ કીધાં, લગાડયાં. કેટલું તણે ક્ષેત્રે સાક્ષી બન્યા. આર્યસમાજ પ્રધાન સંસ્થાઓમાં કન્યાદાન દીધાં, જોડકાં વખાણ્યાં. તિવ્વ અનુરાગઃ સ્વદ્વારે અણુગમ્યે ગમન કીધાં. પેસરી, નિરોધ પ્રધાન સંતતિ નિયમનના ઉપાયો કીધા. મળવા, મૂઠવા વિષે તીવ્ર અનુરાગ કીધો. શનિ, રવિ અનેરી રત્નઓમાં કેલેજ તણે દ્વારે મળ્યાં. પ્રિયજને દૂરે ઉપસ્થિતે પત્રાદિના અભાવે વ્યાકુળતા દાખવી. અતિક્રમ, વ્યતિક્રમ અતિચાર, અનાચાર સુહણે સ્વપ્નાંતરે હુળા. કુસ્વપ્ન લાધ્યાં. નટ, વિટ, કન્યકાશું

હાંસુ કીધું. ચોથે સ્વહારા સંતોષ, પરસ્ત્રીગમન વિરમણુ વ્રત વિષયઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર દિવસમાંહિ.....૥૮૥

પાંચમે પરિગ્રહ પરિમાણુ વ્રતે પાંચ અતિચાર: ચોપડા, ચોપડી, ટેબલ, ખુરશી, ખાટલા, ઓશીકાં, ચટાઈ, ચાદર એ નવવિધ પરિગ્રહ તણા નિયમ ઉપરાંત વૃદ્ધિ દેખી મુછાં લગે સંક્ષેપ ન કીધો. વૃદ્ધિ થતાં પાર્ટનર તણે લેખે કીધો. માતા, પિતા, સ્ત્રી તણે પૈસે માસિક ખર્ચ ઉલંઘ્યાં. પાંચમે પરિગ્રહ પરિમાણુ વ્રત વિષયઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર દિવસમાંહિ૥૯૥

છઠ્ઠું દિગ્પરિમાણુ વ્રતે પાંચ અતિચાર: ઉર્ધ્વ દિશિ, અધો દિશિ, તિર્યંગ દિશિએ

આહુ ટમે' ઘર માથેરાન પ્રમુખ સ્થળોએ ગમનાગમન કીધાં. પાઠવણી કહેતાં અનેરી કોલેજની નોટસ આદિ મંગાવ્યાં. વર્ષાકાળે પાલવા, એલિક્શન્ટા આદિ સ્થળોએ વહાણુ વ્યવસાય કીધો. છઠે દિગ્ પરિમાણુ વ્રત વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર હવસમાંહિ.....૧૧૦૥

સાતમે ભોગોપભોગ વિરમણુ વ્રતે ભોજનાશ્રયી અને કર્મહુતિ મળી પંદર અતિ-ચાર-દ્વય ટંકે ભોજન કરતે છતે, કાતરી, સળી, ગુજરાતી દૃક્ષણી એવં દ્વિધા ચેવડો, ખટાટા પૌંઆ, વડા, શક્કર પેણું, ઇડલી, ઘોસા, સૂકીભાજી, પાતલભાજી, ખુંદી ખારી ગળી, પાંઉ, મસ્કાખારી, ચણા, મમરા, બૂસું આદિ દ્રવ્યોને અનુક્રમે નેમ જ વગર ક્રમે

આરોગ્યા, ચાવ્યા, વાગોળ્યા. હોટલમાં ચાહ, દૂધ આદિ પ્રવાહી પદાર્થો વિષે આવેલા કીડી, મકોડી, માખી પ્રમુખ લબ્ધ જીવો જોવા છતાં કાઢીને પી ગયા. અન્ય વેળાએ કીડી, મકોડી, માખી તણાં અંગોપાંગની ઉપેક્ષા કરી ચાહ આદિનું સેવન કીધું. સૂરજ આથમે રાત્રિ વેળાએ વાળું કીધું. બોણી બક્ષીસ આદિના પ્રભાવે કરી રામા રસોયાએ તે અંગે આંખ આડા કાન કીધા. દિવસ વિષુ ઉગે શિરાવ્યા. એવં રાત્રિના પ્રથમ પહોરમાં દૂધના સંઘરા કીધા. તે તણા ચોથે પહોરે ચાહ બનાવી ઉપયોગ કીધો નિભાડા પચાવ્યા. એવં પાંચ પચ્ચીસ મિત્રો માટે ચાહના તપેલા ચઢાવ્યા. અણુશોધ્યા સ્ટવ સંધૂકયા, સળગાવ્યા. ચાહ, દૂધ, ખાંડ તણાં લાજન ઉઘાડાં મૂકયાં, તે માંહી માખી, કુંતિ, ઉંદર, ગિરોળી પડી, કીડી ચઢી તેની જયણા ન કીધી. સાતમે ભોગોપભોગ

વિરમણુ વ્રત વિષધઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર દિવસમાંહિ..... ॥૧૧॥

આઠમે અનર્થ દંડ વિરમણુ વ્રતે પાંચ અતિચાર:-વિટ, ચેષ્ટા, હાસ્ય, ખેલ, કુતૂહલ ટાણે મુખારવિંદે ઉર્ફે ડાચે દિવેલ પીધા તણા ભાવ આણ્યા. શનિ, રવિ તથા અનેરે મહાપર્વે વાંચવા લખવા તણા નિયમ ઉલંઘ્યા. ચોપાટી, પાલવા કીધાં નહિ. સંવત્સરી તણે મહાપર્વે જૂગટે રમ્યા. અતિ નિદ્રા, અલ્પ નિદ્રા કીધી. નિદ્રાકાળ બદલ્યો, બપોરે ઘોર્યા, રાત્રિએ હીરા પારખ્યા-એવં ઝોકતે માથે વાંચવા લખવાની ચેષ્ટા કીધી. રાગદ્વેષ લગે એકને સ્કોલરશીપ વાંછી, અન્યને નાસીપાસી, દુડી-તીડી ઇચ્છી. આઠમે અનર્થ દંડ વિરમણુ વ્રત વિષધઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર

દિવસમાંહિ.....॥૧૨॥

નવમે સામાયિક વ્રતે પાંચ અતિચાર:-નિયમ લઈ અધ્યયને બેઠે છતે મન અહીં તહીં ભટકયું. કુવિચાર કીધો. છતી વેળાએ પાઠ ન લખ્યો. પાઠ લખતે છતે ‘રૂપ તેરા મસ્તાના; ખ્યાર મેરા દીવાના’; આદિ ગાણું કટાણું બોલ્યો, નિદ્રાસન કીધાં, ઝોકાં ખાધાં પુસ્તક ભોંય ભેગાં થયાં. પાઠ લખ્યો મૂક્યો. વાત, વિકથા પ્રેમી તણી ચિંતા કીધી. નવમે સામાયિક વ્રત વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર દિવસમાંહિ॥૧૩॥

દશમે દેશાવગાસિક વ્રતે પાંચ અતિચાર:-આણવણે, પેસવણે. નિયમિત ખોલીમાંથી બારીએથી હેટ ઉતારી ભૂંસા પ્રમુખ ખાવાનું ખેંચ્યું. આપણ કન્હેં થકી તેની કિંમત

પાઠવી અથવા રૂપ દેખાડી, તાળી પાડી, સાદ કરી હોટલમાં ખાવા પીવા તણા ઓડર આપ્યા. દશમે દેશાવગાસિક વ્રત વિષયએ અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર દિવસમાંહિ.....૧૪૧

અગિયારમે પૌષધોપવાસ વ્રતે પાંચ અતિચાર:—સંથારૂચારવિહિ: દિવસ યા રાત્રિ તણી કોઈ પણ ઘડીએ સૂતાં, બેસતાં, ઝોકતાં, લાંબે ટાંટીએ વાંચતાં, ચાહર અણુપાથરે પથારી તણા ઉપયોગ કીધો. પગ પ્રમુખ મલીન ગાત્રો અણુધોયે સંથારે પડતું મેલ્યું. મલ-મૂત્રાદિનાં મોટકાં વિસર્જન કરી ફલશ ખેંચી નહિ. થુંક-શ્લેષ્માદિનાં અદકાં વિસર્જન ચાલી ફૂટપાથે કીધાં. અગે પૌષધશાળા એટલે કલાસમાંહી પેસતાં “નિસ્સીહિ”

એવં ‘May I come in sir?’ નીસરતાં “આવસ્સહિ” ‘May I go out sir?’
 આદિ વાક્યોએ કરી શિષ્ટાચાર રૂઢી પેરે પાડ્યો નહિ. પરીક્ષા છતે કલાસ attend
 કીધો નહિ. સંવત્સરી તથે મહાપર્વે વ્રતોપવાસ વિના અત્તરવાયણાં, પારણાં કીધાં.
 કાનૂન, કાયદા તથીઃ દ્રષ્ટિએ ઉપવાસ કરી, ‘પુરોહિત કોસ્મોપોલિટને’ ક્ષુધા-શાંતિ કરી,
 કરાવી. તત્ર ખટાટા પ્રમુખ કંદમૂળ આદિ અલક્ષ્ય ચીજોનું સેવન કીધું, કરાવ્યું.
 અગિયારમે પૌષધોપવાસ વ્રત વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર
 દિવસમાંહિ....॥૧૫॥

બારમે અતિથિસંવિભાગ વ્રતે પાંચ અતિચારઃ —સચિત્તો નિખિખવણેઃ રાત્રીની વધી

ઘટી ચાહ સકાળે ચાહના ગરાડીને ધરી, પાઈ, હીંચાઈ. પિહિણે: મહેમાન પરોણે આંચે
છતે, ચાહ આદિ પેય તૈયાર હોવા છતાં ગોપવી રાખી, યોગ્ય સત્કાર ન કીધો. વવચ્ચેસ:
ચાહ આદિ નહિ પાવાની દાનતે કલળ તણે છતે મેચ્છરે, મહેમાન સમીપ નન્ને ભણ્યો.
મચ્છરે: ગુંદરિયા, ચીટકણિયા પ્રધાન ભૂખડીબારસોનાં સ્વાગત બળતે મને બળડાટ કરી
કીધાં. કાલાઈક્કમદાણે: હોટલાદિના કાળ અણુશરૂ થયે વા વ્યતીત થયે મિત્રો
નોતર્યા. બારમે અતિથિ સંવિભાગ વ્રત વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર
દિવસમાંહિ.....॥૧૬॥

સંલેષણ તણા પાંચ અતિચાર: - ઈહલોએ પરલોએ : ઈહલોગાસંસખઓગે-ઈહ-

લોકે આ લોકમાં સરસ્વતી પૂજનના પ્રભાવ લગે એવં વિષુ વાંચ્યે ફર્સ્ટ ક્લાસ
વાંછ્યો. પરલોકે કહેતાં કોલેજ છોડ્યે સંસારમાં પડતે છતે મોટા વેપારી, પ્રોફેસર,
શેઠ શેઠિયા, મિનિસ્ટર તણી પદવી વાંછી. જીવિઆસંસપ્પઓગે; પાસ થયે પણ ભણતરનાં
સાતત્ય વાંછ્યાં અને મરણુઆસંસપ્પઓગે : નપાસ થયે કોલેજ ત્યાગ અને વેપાર
વાણિજ્ય વાંછ્યાં. કામભોગાસંસપ્પઓગે : ચાલુ કોલેજે અઠવાડિયે સામાન્ય માંગણીએ
કરીને ત્રણ વાર અને ખાસ માંગણીએ કરીને પાંચ વાર સિનેમા-નાટક પ્રતિ ગમનાગમન
વાંછ્યાં. સંલેખણા વ્રત વિષર્ધ્યો અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર દિવસ માંહિ. ॥૧૭॥

તપાચારના બાર લેહઃ છ ગાદ્ય, છ અભ્યંતર. આણુસણુ: પરીક્ષા અદ્દરે ઉપસ્થિતે

એકધારાં સતત વાચન છતી શક્તિએ કીધાં નહિ. ઉણોદરી મતઃ તે પરીક્ષા-હોલ સમીપે પહોંચતે છતે પણ અકરાંતિયા કરી બણ્યો. વૃત્તિસંક્ષેપ રસત્યાગઃ નાટક, હોટેલ, સિનેમા પ્રધાન રસ વસ્તુઓનો સર્વથા ત્યાગ ન કીધો, સંક્ષેપ ન કીધો. કાયકલેશ વહેલી સવારે પથારી ત્યાગાદિનાં કષ્ટ સહન કર્યાં નહિ. સંલીનતાઃ એક પાટલી પર બેઠે છતે આગલી પાટલી પર પાદકમળ કહેતાં ટાંટિયા લાંબાવ્યા. મોડા ઊઠી દાતણ, દાઢી, સ્નાનાદિ નિત્યકર્મ વિસાર્યાં. બાહ્ય તપ વિષયો આનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર દિવસમાંહિ...॥૧૮॥

અભ્યંતર તપઃ પાચન્નિષ્ઠાં વિણુઓઃ નિયમ તોડ્યે છતે ગુરૂ પ્રમુખ વડીલો કન્હેં

આલોચણા ન લીધી. જ્ઞાન, ગુરુ, આદમામેટર પ્રત્યે વિનય સાચવ્યો નહિ. પાર્ટનર, ભાઈબંધ, ગુરુ આદિનું વૈયાવચ્ચ ન કીધું. વાચના, પૃચ્છના, પરાવર્તના, અનુપેક્ષા, ધર્મકથા એ પંચવિધ સ્વાધ્યાય ન કીધો. કોલેજ ધ્યાન, વિદ્યાલય ધ્યાન ન ધ્યાયાં. નાટક ધ્યાન, હોટેલ ધ્યાન ધ્યાયાં. અભ્યંતર તપ વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર દિવસમાંહિ.....॥૧૬॥

વીર્યાચારના ત્રણ અતિચાર:-અભિગુહિય બલવીરિઓ: પઠવે, ગુણવે, વિનય, વૈયાવચ્ચ એ ચતુર્વિધ સ્વ-પર કૃત્યોને વિષે મન, વચન, કાયાતણું છતું બળ, વીર્ય ગોપાવ્યું. સલામ, જય જય, શેકહેન્ડ રૂડી પેરે કીધાં નહિ. કલાસમાં અન્યચિત્તો નિરાદરપણે બેઠા. સમય પૂરો ન થયે છતે કલાસમાંથી ઘર આદિ સ્થળોએ પડકમણું કીધું. વીર્યાચાર

વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિયાર સત્ર દિવસમાંહિ.....૥૨૦૥

નાણાઈઅકૂ પઈવય, સમસંલેહણુ પણ પત્તર કમ્મેસુ ॥ બારસ તપ વિરિઅતિગ,
ચઉન્વીસંસય અઈયારા ॥ પડિસિદ્ધાણું કરણે : પ્રતિષેધ એવં ન કરવા યોગ્ય ક્રિયાઓ
પ્રોફેસર ગૃહપતિ આદિનાં અપમાન-ટિખળ-મશ્કરી-કીધાં તેમજ કરવા યોગ્ય ક્રિયા—
પૂજાદિ ન કરતે છતે કર્યાની સહી પણ— ન કીધી. ઊંટનાં અઢારે વાંટા એ ન્યાયે પત્થર-
મારણુ; કાચફોડણુ; સ્ક્રાઈક પાડણુ; વિચિત્ર વેશભૂષા ધારણુ; અંગોપાંગ ઉઘાડણુ; પુસ્તક
બંધ; પેપર ફોડણુ; ફી પુસ્તકાદિ માટેનાં નાણાનું સિનોમાદિ ભોગોપભોગમાં બલિદાન;
ચાલુ વર્ગે પલાયન; પરિક્ષા સમયે આપણા બદલે બીજાનું પ્રસ્થાપન; આદિ અઢારે

પાપસ્થાન કીધાં, કરાવ્યાં, કરતાંને અનુમોદ્યાં હોય: દિનકૃત્ય, દાતણુ, દાઢી, સ્નાન ન કીધાં
અનેરૂ જે કાંઈ ગુરુ આજ્ઞા વિરુદ્ધ કીધું, કરાવ્યું હોય; અનુમોદ્યું હોય. એ ચિહ્ન કહેતા
ચારે પ્રકારમાંહિ અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર દિવસમાંહિ સુક્ષ્મ બાદર, જાણતાં અજા-
ણતાં હુઓ હોય તે સવિહુ મને, વચને કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુઝ્ઝડં ॥ ૨૧ ॥

એવંકારે વિદ્યાર્થીતણે ધર્મે શ્રી સમકિત મૂલ બાર વ્રતના એકસો અઠાર
અતિચાર માંહિ અનેરો જે કોઈ અતિચાર સત્ર દિવસમાંહિ જાણતાં અજાણતાં હુઓ
હોય, તે સવિહુ મને વચને કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુઝ્ઝડમ્....॥૨૨॥

॥ ઇતિશ્રી ચીનુભાઈ ગી. શાહ વિરચિત વિદ્યાર્થી સત્રાદિ બૃહત્ અતિચાર સમાપ્ત: ॥

卐

ઉ

ડ

તી

ન

જ

રે

卐

૦ સંવત્સરી તણે મહાપર્વે વિદ્યાલય તણે રસોડે ઈંગાલ કર્મ કહેતાં રાંધણુ પ્રધાન ક્રિયાઓ બંધ હોવાથી “ રામભરોસે હોટલ ” નો આશરો સેવ્યો, સેવરાવ્યો.

૦ આઠમ ચૌદસે લીલોતરી જાણવા છતાં “ સૂકીભાજી ” આરોગી....

૦ સ્કોલરશીપ ગ્રહણ સમયે શ્વેતાંબર, દીગંબરના ભેદ વિસાર્યા....

૦ કલબ તણા મેનેજર બની ખોટા ભાવ, ખીલ બનાવી સુટાદિ વસ્ત્રોનાં પરિધાન કીધાં...

૦ શ્રી ગુરુદ્રવ્ય : ગુરૂ અથવા અનેરા વડીલની પ્રરૂપેલી નોટસાદિ ગ્રહીત્વા પ્રતીકમી નહીં. વાતે ચઢાવી પેપરાદિના ફેાડી કર્મ તરફ પ્રેર્યા....

卐

ઉ

ડ

તી

ન

જ

રે

卐

सुरेण मुद्रण, अमदावाड-१